

A hit próbája

1 Mózes 16; 17:18-20; 21:1-14; 22:1-19. {PP 145}

Ábrahám nem kérdőjelezte meg a fiúra vonatkozó ígéretet, de nem várt Istenre, hogy teljesítse szavát saját elgondolása szerinti időben és módon. A megígért fiú azért késett, hogy a pátriárka Isten hatalmába vetett hite próbára legyen téve, és Ábrahám nem állta ki a próbát. Sára lehetetlennek tartotta, hogy idős korában gyermeke szülessen, ezért tervként javasolta - amely által Isten szándéka teljesedhet -, hogy egyik szolgálóját Ábrahám vegye el második feleségként. A többnejűség annyira elterjedt, hogy már nem tekintették bűnnek, de akkor is Isten törvényének áthágása volt, és végzetesen kihatott a családi viszony szentségére és békéjére. Ábrahám Hágárral kötött házassága nemcsak saját családjára hozott bajt, hanem a jövő nemzedékeire is. {PP 145.1}

Hágár számára hízgelő volt az a tisztelet, ami új rangjában Ábrahám feleségeként megillette. Remélve, hogy az Ábrahám-tól származó nagy nemzet anyjává lesz, büszke, kérkedő lett, és megvetéssel bánt úrnőjével. A kölcsönös féltékenykedés megzavarta az egykor boldog otthon békéjét. Ábrahám kénytelen volt meghallgatni mindkettőjük panaszát, és eredménytelenül próbálta helyreállítani a harmóniát. Sára Ábrahámot hibáztatta, pedig az ő kifejezett kívánságára vette a pátriárka feleségül Hágárt. Sára el akarta űzni vetélytársnőjét, de Ábrahám ezt nem engedte, mert Hágár volt születendő gyermekének - ahogy szívből remélte - az ígéret fiának anyja. Ennek ellenére Hágár Sára szolgálója volt, akit úrnőjének hatalmában hagyott Ábrahám. Hágár gőgje nem tűrte el azt a durvaságot, amelyet az ő arcátlansága váltott ki. "[...] Nyomorgatja vala azért Szárai, és az elfuta őelőle" (1Móz 16:6). {PP 145.2}

Hágár a puszta felé vette útját, és amikor magányosan, barátok nélkül megpihent egy forrás mellett, az Úr angyala emberi alakban jelent meg neki. Hágárt "Szárai szolgálója"-ként szólítva meg, emlékeztette helyzetére és kötelességére, és megparancsolta neki: "[...] Térj meg a te asszonyodhoz, és alázd meg magad az ő kezei alatt". De dorgálásába vigasztaló szavak is vegyültek. "[...] meghallá Isten a te nyomorúságodat". "Felettből megsokasítom a te magodat, hogy sokasága miatt megszámlálható se legyen" (1Móz 16:9.11.10). Az angyal még azt is mondta, hogy az Isten irgalmára való állandó emlékeztetésül nevezze a gyermeket Ismáelnek, ami azt jelenti, hogy: "Isten meghallgat". {PP 145.3}

Amikor Ábrahám csaknem százéves volt, Isten ismét megígérte neki a fiút és azt is, hogy születendő örököse Sára gyermeke lesz. De Ábrahám még mindig nem értette meg az ígéretet. Ismáelre gondolt abban a hitben, hogy általa valósul meg Isten könyörületes szándéka. Fia iránti szeretetében így kiáltott: "[...] Vajha Ismáel élne teelőtted!" (1Móz 17:18). Az ígéret félreérthetetlen szavakkal megisméltődött: "[...] Kétség nélkül a te feleséged Sára szül néked fiat, és nevezed annak nevét Izsáknak, és megerősítem az én szövetségemet ő vele." De Isten nem feledkezett el az apa imájáról. "Ismáel felől is meghallgattalak:" - mondta - "Ímé megáldom őt [...] és nagy néppé teszem őt" (1Móz 17:19-20). {PP 146.1}

Izsák születése élethosszig tartó várakozás után legdrágább reményeik beteljesülését hozta, örömmel töltve be Ábrahám és Sára sátrát. De ezzel az eseménnyel Hágár szeretve dédelgetett reményei hiúsultak meg. A már ifjúvá serdült Ismáelt eddig az egész tábor Ábrahám vagyona és az ivadékainak megígért áldások örökösének tartotta. A fiú hirtelen háttérbe szorult, és a csalódott anya és fia meggyűlölte Sára gyermekét. Az általános örvendezés fokozta féltékenységüket annyira, hogy Ismáel nyíltan gúnyolni merte Isten ígéretének örökösét. Ismáel féktelen természetében Sára a viszály kiapadhatatlan forrását látta, és Ábrahámot arra unszolta: küldje el a táborból Hágárt és Ismáelt. A pátriárka mélységesen elsomorodott. Hogyan űzhetné el Ismáelt, fiát, akit még mindig nagyon szeretett? Tanácstalanságában mennyei eligazításért könyörgött. Az Úr szent angyal útján üzent neki, teljesítse Sára kívánságát. Sem Ismáel, sem Hágár iránti szeretete ne álljon az útba, mert csak így tudja helyreállítani családjá harmóniáját és békéjét. Az angyal közölte vele azt a vigasztaló ígéretet, hogy Ismáelt, bár elszakad atyja otthonától, Isten nem hagyja el; életét megőrzi, és a fiú nagy nemzet atyjává lesz. Ábrahám sajgó fájdalommal engedelmeskedett az angyal szavának. Atyai szívére kimondhatatlan bánat nehezedett, amikor elküldte fiát és Hágárt. {PP 146.2}

Az Ábrahámnak adott parancs, amely a házasság szentségét érintette, szolgáljon tanulságul minden kor számára. Ez kimondja, hogy a házasság jogaira és boldogságára még nagy áldozat árán is gondosan kell

ügyelni. Sára volt Ábrahám egyetlen igazi felesége. Jogaiban mint feleség és anya senki sem osztozhatott. Sára tisztelte férjét, és az Újtestamentom ebben követendő példaként mutatja be. De ő nem akarta, hogy Ábrahám mást szeressen, és az Úr nem róta meg azért, hogy vetélytársa elűzését követelte. Mind Ábrahám, mind Sára kételkedett Isten hatalmában, és ez a hiba vezetett a Hágárral kötött házassághoz. {PP 147.1}

Isten a hívők atyjává hívta el Ábrahámot, akinek hitével példát kellett mutatnia az eljövendő nemzedékek számára. De Ábrahám hite nem volt még tökéletes. Nem bízott Istenben, amikor eltitkolta, hogy Sára a felesége, és amikor feleségül vette Hágárt. Azért, hogy elérje a legmagasabb szintet, Isten másik próba elé állította, a legsúlyosabb elé, amelyet embernek valaha is ki kellett állnia. Isten éjszakai látomásban megparancsolta neki, hogy menjen el Mórija földjére, és ott egy hegyen, amelyet mutat neki, áldozza fel fiát égőáldozatként. {PP 147.2}

Ábrahám százhusz éves volt, amikor ezt a parancsot kapta. Saját nemzedéke is öregnek tartotta már. Ifjú korában volt ereje a nehézségek és a veszélyek elviselésére, de ifjúságának tüze már elhamvadt. Férfikora teljében az ember bátrabban szembenéz olyan nehézségekkel és csapásokkal, amelyek későbbi éveiben - amikor lába a sír felé botladozik - megviselik szívét. Ám Isten akkorra tartogatta Ábrahám utolsó és legsúlyosabb próbáját, amikor az évek terhe már megviselte, és aggodalom, küzdés nélküli nyugalomra vágyott. {PP 147.3}

A pátriárka ekkor Beérsebában lakott. Jólét és megbecsülés vette körül. Gazdag volt, és az ország urai tekintélyes nagyurat tiszteltek benne. Juhok és szarvasmarhák ezrei legeltek a táborán túl elterülő síkságokon. Mindenfelé kíséretének sátrai álltak, ahol hűséges szolgák százai laktak. Az ígért fia férfivá serdült Ábrahám mellett. Minden azt mutatta, hogy a menny áldásával koronázta a remények megvalósulásának késését türelmesen viselő áldozatos életet. {PP 147.4}

Ábrahám egykor hitben engedelmeskedve elhagyta szülőföldjét - búcsút vett atyái sírjától és rokonsága hazájától. Idegenként járta be öröksége földjét. Sokáig várt a megígért örökös születésére. Isten parancsára elküldte fiát, Ismáelt. Most pedig, amikor az oly régóta vágyott gyermek férfikorba lépett, és a pátriárka láthatta reményei megvalósulását, minden eddiginél nagyobb próba várt rá. {PP 148.1}

A parancs hallatára fájdalom szorította össze az apa szívét: "[...] Vedd a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, akit szeretsz [...] és áldozd meg ott égőáldozatul" (1Móz 22:2). Izsák volt otthonának fénye, öregségének vigasza, és legfőképpen a megígért áldás örököse. Ha egy ilyen fiút baleset vagy betegség által kellene elvesztenie, az is összetörné a szerető apa szívét; ősz fejét fájdalommal hajtaná meg; de a parancs úgy szólt, hogy saját kezével ontsa vérének fiának. Úgy érezte, hogy ezt lehetetlen megtennie. {PP 148.2}

Sátán ott volt a közelben azt sugallva: biztosan téved. Hiszen Isten törvénye ezt parancsolja: "Ne ölj!" és Isten nem kíván olyat, amit egyszer megtiltott. Ábrahám kiment sátrából, felnézett a békésen ragyogó, felhőtlen égre, és felidézte a majdnem ötven évvel ezelőtt kapott ígéretet: magva éppúgy számtalan lesz, mint a csillagok. Ha ennek az ígéretnek Izsák által kell teljesülnie, hogy ölhetné meg őt? Sátán el akarta hitetni Ábrahámval, hogy ez érzéki csalódás lehet. Kétségek és kínok között a földre borult, és úgy imádkozott, ahogy még soha. Kérte, hogy Isten tegye bizonyossá a parancsot, ha végre kell hajtania ezt a rettenetes feladatot. Eszébe jutottak az angyalok, akiket Isten küldött, hogy elmondják neki, mi Isten szándéka Sodomával - hogy el akarja pusztítani, és akik erről a fiúról, az Izsákról szóló ígéretet vitték neki. Ábrahám elment arra a helyre, ahol több ízben találkozott a mennyei követekkel, azt remélve, hogy újra találkozik velük, és további eligazítást kap. De senki sem jött, hogy enyhülést hozzon. Sötétség vette körül, de Isten parancsa a fülében csengett: "Vedd a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, akit szeretsz". A parancsnak engedelmeskedni kell, és Ábrahám nem mert késlekedni. Közelgett a nappal, és el kellett indulnia. {PP 148.3}

Sátrához visszatérve elment oda, ahol Izsák aludt, az ifjúság és ártatlanság zavartalan, mély álmában. Egy percig nézte fia kedves arcát, majd remegve elfordult. Odament Sárahoz, aki szintén aludt. Felébressze, hogy még egyszer átölelhesse gyermekét? Elmondja neki Isten kívánságát? Szeretett volna könnyíteni szívén, és szerette volna megosztani Sarával ezt a rettenetes felelősséget, de félt, hogy Sára akadályozza tettét. Izsák volt Sára öröme és büszkesége; élete össze volt kötve az övével. Az anyai szeretet nem engedné meg az áldozatot. {PP 148.4}

Ábrahám végül szólította fiát. Elmondta neki a parancsot az áldozatról, amelyet be kell mutatnia egy távoli hegyen. Izsák gyakran elkísérte atyját, amikor istentiszteletet tartott a vándorlásukat jelző oltároknál. Ez a felszólítás nem lepte meg Izsákot. Gyorsan elvégezték az úti előkészületeket. Elkészítették a fát, feltették a számarra, és két szolgálóval útnak indultak. {PP 151.1}

Némán haladt egymás mellett apa és fia. A súlyos titkán töprengő pátriárkának nem volt kedve beszélgetni. A büszke, szerető anyára gondolt, és arra a napra, amikor egyedül kell hazatérnie. Tudta jól, hogy az a kés, amely kioltja fia életét, átszúrja az anya szívét is. {PP 151.2}

Az a nap - Ábrahám életének leghosszabb napja - lassan, vontatottan telt el. Amíg fia és az ifjak aludtak, ő imában töltötte az éjszakát. Még mindig remélte egy mennyei követ jövetelét, aki azt mondja: a próba véget ért, a fiú sértetlenül visszatérhet anyjához. De senki és semmi nem könnyített meggyötört lelkén. Egy másik hosszú nap, és egy másik éjszaka következett, a megalázkodás és ima éjszakája, miközben a parancs, amely megfosztja gyermekétől, egyre ott csengett a fülében. Sátán kételyt és hitetlenséget sűgött, de Ábrahám ellenállt sugallatainak. Amikor a harmadik napon indulni készültek, a pátriárka észak felé tekintve megpillantotta az ígért jelet, a Mórija hegye felett lebegő fényes felhőt. És Ábrahám megbizonyosodott arról, hogy a hang, amely szólt hozzá, a mennyből származott. {PP 151.3}

Nem zúgolódott most sem Isten ellen, hanem úgy erősítette lelkét, hogy felidézte az Úr jóságának és hűségének bizonyítékait. Ezt a fiút váratlanul kapta; aki ezt a drága ajándékot adta, nincs-e jogában visszavenni azt, ami az övé? A hit ismételte az ígéretet: "Izsákban neveztetik néked a te magod" - és azt a magot nem lehet megszámolni, miként a tengerparton a homokszemeket sem. Izsák a csoda gyermeke volt, és vajon a neki életet adó hatalom nem tudja visszaadni az életét? Túlnézve a láthatókon, Ábrahám bízott Isten szavában, "úgy gondolkozván, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani" fiát (Zsid 11:19) {PP 151.4}

Senki más, csak Isten tudta megérteni, milyen nagy áldozat az apának megölni a fiát. Ábrahám azt akarta, hogy Istenen kívül senki se legyen búcsúzásuk tanúja. Szolgáinak meghagyta, hogy maradjanak hátra, mondván: "[...] én pedig és ez a gyermek elmegyünk amoda és imádkozunk, azután visszatérünk hozzátok" (1Móz 22:5). Ábrahám a fát Izsákra, az áldozatra helyezte, ő pedig vette a kést és a tüzet, és elindultak ketten a hegy csúcsa felé. Az ifjú némán tanakodott magában, hogy ilyen messze a nyájtól honnan szereznek áldozatot. Végül megszólalt: "[...] Atyám! [...] Imhol van a tűz és a fa; de hol van az égőáldozatra való bárány?" (1Móz 22:7). Ó! milyen nagy próba volt ez! A kedves szó: "atyám", hogy belehasított Ábrahám szívébe! Nem, most még nem tudta megmondani. "Az Isten majd gondoskodik az égőáldozatra való bárányról, fiam" (1Móz 22:8) - mondta. {PP 152.1}

A kijelölt helyen felépítették az oltárt, és ráhelyezték a fát. Aztán Ábrahám reszkető hangon elmondta fiának Isten üzenetét. Izsák rémült csodálkozással hallgatta, mi lesz a sorsa, de nem ellenkezett. Elmenekülhetett volna gyászos végzete elől, ha akart volna. A három nap küzdelmében kimerült, fájdalomtól lesújtott öreg ember nem tudott volna szembeállni az életerős ifjúval. De Izsákot gyermekkorától fogva készséges, bízó engedelmessegre nevelték, és amikor megtudta Isten akaratát, engedelmesen meghajolt előtte. Osztozott Ábrahám hitében, és megtiszteltetésnek tartotta, hogy életét feláldozhatja Istennek. Gyengéden igyekezett könnyíteni atyja fájdalmán, és segítette, hogy erőtlen kezével odakösse az oltárhoz. {PP 152.2}

Elhangzottak az utolsó szerető szavak, elsírták utolsó könnyeiket, és utoljára ölelték meg egymást. Az atya felemelte a kést, hogy megölje fiát, és ekkor hirtelen valaki megálljt parancsolt. Egy angyal, Isten angyala szólította a mennyből a pátriárkát: "[...] Ábrahám! Ábrahám!" Gyorsan válaszolt: "Imhol vagyok". A hang ismét hallatszott: "Ne nyújsd ki a te kezedet a gyermekre, és ne bántsd őt: mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem" (1Móz 22:11-12). {PP 152.3}

Ekkor Ábrahám megpillantott egy kost, amely megakadt "szarvánál fogva a szövevényben". A pátriárka gyorsan megfogta az új áldozatot, és feláldozta "az ő fia helyett". Örömeben és hálájában Ábrahám új nevet adott annak a szent helynek - "Jahve-jire" "az Úr gondoskodik". {PP 153.1}

Mórija hegyén Isten ismét megújította szövetségét, és ünnepélyes esküvel erősítette meg az Ábrahámnak és magvának ígért, minden eljövendő nemzedéken át tartó áldást: "[...] Én magamra esküszöm azt mondja az Úr:

mivelhogy e dolgot cselekedéd, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek: hogy megáldván megáldalak tégedet, és bőségesen megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és mint a fővényt, mely a tenger partján van, és a te magod örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját. És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedté az én beszédemnek" (1Móz 22:16-18). {PP 153.2}

Ábrahám hitének nagy tette fényoszlopként áll, és megvilágítja Isten minden eljövendő korszakban élő szolgálóinak ösvényét. Ábrahám nem tagadta meg Isten akaratának teljesítését. A háromnapos út alatt volt elég ideje gondolkodni és - ha akart volna - Istenben kételkedni. Úgy okoskodhatott volna, hogy fiának megölése miatt gyilkosnak fogják tartani, egy második Kainnak; ezért tanítását elvetnék és semmibe vennék: jót sem tehetne többé embertársainak. Úgy érvelhetett volna, hogy idős kora felmenti az engedelmesség alól. De a pátriárka nem folyamodott egyik mentséghez sem. Ábrahám is ember volt, a mienkhez hasonló indulatai és gyengéd érzelmei voltak. Nem kérdezte meg, hogyan teljesülhetnek az ígéretek, ha Izsákot megöli. Nem tanácskozott fájó szívével. Tudta, hogy Isten minden kívánalmában igaz és igazságos, és Ábrahám az utolsó betűig engedelmeskedett a parancsoknak. {PP 153.3}

"[...] Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonított neki igazságul, és Isten barátjának nevezetett" (Jak 2:23). Pál pedig ezt mondja: "[...] akik hitből vannak, azok az Ábrahám fiai" (Gal 3:7). Ábrahám hite a cselekedeteiben mutatkozott meg. "Avagy Ábrahám, a mi atyánk, nem cselekedetekből igazítottát meg, felvivén Izsákot, az ő fiát az oltárra? Látod, hogy a hit együtt munkálkodott az ő cselekedeteivel, és a cselekedetekből lett teljessé a hit" (Jak 2:21-22). Sokan nem értik a hit és a cselekedetek viszonyát. Azt mondják: "Csak higgy Krisztusban és üdvözölsz. Nem kell a törvényt megtartanod." De a valódi hit engedelmességben mutatkozik meg. Így szólt Jézus a hitetlen zsidókhöz: "Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek" (Jn 8:39). A hívők atyjáról pedig az Úr ezt jelenti ki: "[...] hallgata Ábrahám az én szavamra: és megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet" (1Móz 26:5). Jakab apostol pedig ezt mondja: "A hit is, ha cselekedetei nincsenek, megholt ő magában" (Jak 2:17). János is, aki olyan sokat foglalkozik a szeretettel, így szól: "az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait" (1Jn 5:3). {PP 153.4}

Az előkép és az ígélet útján Isten "előre hirdette [...] az evangéliumot Ábrahámnak" (Gal 3:8 új prot. ford.). A pátriárka hite az eljövendő Megváltóra összpontosult. Ezt mondta Krisztus a zsidóknak: "Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült" (Jn 8:56). Az Izsák helyett feláldozott kos jelképezte Isten Fiát, aki később meghalt helyettünk. Amikor Isten az embert a törvény áthágása miatt halálra ítélte, az Atya Fiára tekintett, és ezt mondta a bűnösnek: "Élj; találtam váltságdíjat!" {PP 154.1}

Isten egyrészt Ábrahám lelkébe akarta vésni, hogy az evangélium valóság, másrészt próbára akarta tenni hitét a parancssal, hogy ölje meg fiát. Azért kellett elviselnie a lelki gyötrelmet e félelmes próba sötét napjaiban, hogy saját tapasztalata által felfogjon valamit abból a hatalmas áldozatból, amelyet a végtelen Isten hoz az ember megváltásáért. Semmi más próba nem gyötörhette volna meg úgy Ábrahám lelkét, mint fia feláldozása. Isten gyötrelmes és gyalázatos halálra adta Fiát. Az angyalok, akik Isten Fia megaláztatásának és lelki gyötrelmének tanúi voltak, nem léphettek közbe, mint ahogy Izsák esetében megtehették. Nem hangzott el ilyen kiáltás: "Elég!" A dicsőség Királya feláldozta életét, hogy megváltsa az elbukott emberiséget. Mivel bizonyíthatná Isten jobban végtelen könyörületét és szeretetét? "Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?" (Róm 8:32). {PP 154.2}

Ábrahámnak nemcsak a saját érdekében kellett meghoznia az áldozatot, és nem is kizárólag az utána jövő nemzedékekért, hanem a menny és más világok büntelen értelmes lényeiének okulásáért is. A Krisztus és Sátán közötti küzdelem csatateret - a föld, ahol a megváltás terve megvalósult - a világegyetem tankönyve. Mivel Ábrahám korábban kételkedett Isten ígéreteiben, Sátán azzal vádolta az angyalok és Isten előtt, hogy nem teljesítette a szövetség feltételeit, és ezért méltatlan annak áldásaira. Isten az egész menny előtt bizonyítani akarta szolgálója hűségét; be akarta mutatni, hogy nem fogadhat el kevesebbet, csak a tökéletes engedelmességet, és jobban fel akarta tární elöttük a megváltás tervét. {PP 154.3}

Ábrahám hitének és Izsák engedelmességének próbájában mennyei lények voltak a szemtanúk. A próba sokkal keményebb volt, mint ami elé Isten Ádámot állította. Az őszüleinknek szóló tiltó parancs iránti engedelmesség

nem járt szenvedéssel, de az Ábrahámnak szóló parancs a legfájdalmasabb áldozatot követelte. Az egész menny csodálkozva és csodálattal figyelte Ábrahám rendíthetetlen engedelmességét. Az egész menny ujjongott Ábrahám hűsége láttán. Sátán vádja hamisnak bizonyult. Isten kijelentette szolgájának: "[...] most már tudom, hogy istenfélő vagy" (Sátán vádjai ellenére) "és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek énérétem" (1Móz 22:12). Isten szövetsége, amelyet más világok értelmes lényei előtt esküvel erősített meg Ábrahámnak, azt tanúsította, hogy az engedelmesség jutalmat kap. {PP 155.1}

Az angyaloknak is nehéz volt megérteni a megváltás titkát - felfogni, hogy a bűnös emberért a menny Királyának, Isten Fiának meg kell halnia. Az Ábrahámnak szóló parancs, amely fia feláldozását követelte, felkeltette az egész menny érdeklődését. A mennyei lények feszülten figyelték a parancs teljesítésének minden mozzanatát. Amikor Izsák "hol van az égőáldozatra való bárány?" kérdésére Ábrahám így válaszolt: "Az Isten majd gondoskodik [...] bárányról", amikor az angyal visszafogta az atya kezét, amely már-már megölte fiát, és Izsák helyett Isten gondoskodása folytán a kos lett az áldozat - fény derült a megváltás titkára, és az angyalok is jobban megértették azt a csodálatos tervet, amellyel Isten gondoskodott az ember megváltásáról (1Pt 1:12). {PP 155.2}